

نماز

نماز

نماز جماعت با اهل سنت

س ۱۴۲۸ در ایام عمره که جمعیت کمتری در نماز جماعت مسجد الحرام شرکت می کنند امام مقابل در کعبه، یا کنار مقام ابراهیم به نماز می ایستد، و چند صف دور کعبه تشکیل می شود و بقیه جمعیت داخل شبستان ها هستند و اتصال صفوف برقرار نیست آیا لازم است شیعیان به هنگام شرکت در نماز جماعت مسجد الحرام، اتصال صفوف را مراعات کنند و یا به همان مقداری که آنان نماز را صحیح می دانند کافی است، به علاوه بانوان را داخل حیاط راه نمی دهند و اتصال آنها به ناچار قطع است، تکلیف چیست؟

--آیه الله بهجت: مراعات آنچه را خود آنها شرط می دانند بنمایند و در هر صورت نماز را اعاده کنند، علی الأحوط.

--آیه الله تبریزی: اقتدا به آنها صوری است و باید قرائت را خودش و لو آهسته بخواند و اگر آهسته هم نمی تواند بخواند حدیث نفس کند، والله العالم.

--آیه الله خامنه ای: همانطور که آنها نماز را صحیح می دانند کفایت می کند، والله العالم.

--آیه الله سبحانی: بنابر احتیاط واجب باید نماز خوانده شده با آنها را اعاده کند.

--آیه الله سیستانی: به همان نحو که آنها نماز می خوانند می تواند نماز بخواند ولی باید قرائتش را آهسته و اگر نمی شود مخفیانه بخواند.

--آیه الله صافی: با فرض عدم وجود تقیّه، نماز خود را اعاده نماید، والله العالم.

--آیه الله فاضل: چنانچه هنگام اقامه جماعت اتفاقاً داخل شبستان ها بودند همانجا اقتدا کنند و نماز صحیح است هر چند اتصال برقرار نباشد. ولی اختیاری و با وسعت وقت آنجا نروند و نمانند. و در این مسأله فرقی بین آقایان و بانوان نیست.

--آیه الله مکارم: در مورد بانوان که راه دیگری ندارند، اشکالی ندارد. ولی در مورد آقایان چنانچه بتوانند اتصال صفوف را رعایت کنند، لازم است.

--آیه الله نوری: لازم است اتصال صفوف را مراعات کنند.

س ۱۴۲۹ گاهی اوقات امام جماعت اهل سنت در نماز، سوره سجده را می خواند و نمازگزاران در اثنای قرائت به سجده می روند و برمی خیزند؛

اولاً: تکلیف چیست؟

ثانیاً: اگر کسی عمداً یا جهلاً یا سهواً سجده را ترک کرد، نمازش چه حکمی دارد؟

و اگر ندانسته به رکوع رفت و سپس به سجده و دوباره به قیام برگشت تکلیف چیست؟

--آیه الله بهجت: در سجده هم با آنها تبعیت کند، و در جمیع فروض مسأله نماز را اعاده کند، والله العالم.

--آیه الله تبریزی: در فرض استماع باید ایماء سجده کرده و احوط اعاده آن بعد از نماز است و با ترک آن نمازش باطل نمی شود و اگر رکوع یا سجده زائده انجام داد باید نمازی را که خوانده اعاده کند والله العالم.

--آیه الله خامنه ای: باید تبعیت کنند، بلی اگر خلاف تقیه نباشد می توانند تبعیت نکنند و در هر صورت تبعیت مضر نیست؛ و اگر خلاف تقیه عمل نکرده باشد نمازش صحیح است، گرچه رعایت احتیاط خوب است.

--آیه الله سبحانی: در سجده با آنها تبعیت کند ولی در هر حال باید نماز را اعاده کند.

--آیه الله سیستانی: تکلیف این است که اگر امام سجده کرد او هم سجده کند و پس از اتمام احتیاطاً اعاده کند و اگر امام سجده نکرد او با ایماء و اشاره سجده کند و نماز صحیح است و اگر عمداً یا جهلاً یا سهواً سجده نکرد نماز صحیح است و اگر به رکوع رفت نماز بنا بر احتیاط واجب باطل است.

--آیه الله صافی: اگر شرکت در نماز عنوان تقیه داشته باشد و ترک موافقت با آنان در سجده مخالف تقیه باشد، در سجده با آنها موافقت کند و نماز او صحیح است و در غیر مورد تقیه چون مجرد سماع آیه موجب وجوب نیست ترک سجده بی اشکال و بلکه لازم است و انجام آن به سماع، هر چند به ایماء باشد موجب بطلان نماز است، بلی در صورت استماع و عدم تقیه، باید به ایماء و اشاره سجده نماید. و زیاد شدن رکوع در صورت مذکوره موجب بطلان نماز است، والله العالم.

--آیه الله فاضل: تکلیف تبعیت است و نماز صحیح است.

اگر به هر جهت سجده را ترک کرده است به نماز لطمه ای نمی خورد، ولی اگر خلاف تقیه نیست، بعد از نماز احتیاطاً سجده را انجام دهد.

اگر ندانسته به رکوع و سپس به سجده رفته و بعداً به قیام برگشته است نمازش باطل است و باید اعاده کند.

--آیه الله مکارم: تکلیف آن است که از آنها متابعت شود و احتیاطاً نماز را بعداً اعاده نماید و در صورت دیگر هم احتیاطاً اعاده است.

-- آیه الله نوری: ۱. نمازش را بخواند و دوباره اعاده کند؛ ۲. در صورت ترک سجده عمدی یا جهلاً یا سهواً اگر مشغول خواندن ذکر شود تا سکوت طولانی که محو کننده صورت نماز است به عمل نیامده باشد نمازش صحیح است؛ ۳. در صورت اخیر نمازش باطل است.

نماز جماعت با اهل سنت

س ۱۴۳۰ گاهی در نماز جماعت اهل سنت پس از رکوع، قنوت می خوانند، تکلیف شیعیانی که در نماز جماعت آنها شرکت کرده اند چیست؟

-- آیه الله بهجت: تبعیت کنند و احتیاط را مراعات نمایند به قصد آنچه جایز است مطلقاً.

-- آیه الله تبریزی، آیه الله صافی: متابعت کنند. والله العالم.

-- آیه الله خامنه ای: قنوت بعد از رکوع به قصد دعا مانع ندارد و در هر صورت در فرض مرقوم مضر به صحت نماز نیست.

-- آیه الله زنجانی؛ آیه الله سیستانی: اشکال ندارد.

-- آیه الله سبحانی: متابعت اشکالی ندارد. والله العالم

-- آیه الله مکارم: باید مانند آنها نماز بخوانند.

نماز در اماکن تخییر

س ۱۴۳۱ آیا مسافر، در اماکن تخییر مجاز است نوافل ظهر و عصر را بخواند؟

-- آیه الله بهجت: اظهر عدم سقوط رواتب نهاریه در اماکن تخییر است اگرچه فریضه را در خارج ایقاع نماید یا قاصد آن باشد یا قصر؛ در داخل ایقاع نماید، بلکه ثابت است نافله با عدم تعیین تقصیر.

-- آیه الله تبریزی: نوافل ظهر و عصر او ساقط است. والله العالم.

-- آیه الله خامنه ای: نافله نماز ظهر و عصر در سفر ساقط است، حتی در اماکن تخییر.

-- آیه الله شبیری: مجاز نیست.

-- آیه الله صافی: استحباب نوافل ظهر و عصر در اماکن تخییر ثابت نیست؛ والله العالم.

-- آیه الله فاضل: خیر، مشروعیت نوافل ظهر و عصر در فرض مزبور ثابت نیست.

-- آیه الله مکارم: مجاز نیست.

-- آیه الله نوری: در صورتی که تمام را اختیار کرد رجاء می تواند بخواند.

-- آیه الله سبحانی: نوافل ظهر و عصر در سفر مطلقاً ساقط است و در اماکن تخییر دلیلی بر آن نیست. والله العالم

نماز در مشاعر

س ۱۴۳۲ فاصله بین مکه و عرفات که قبلاً چهار فرسخ بوده امروزه با توجه به توسعه مکه و اتصال شهر به منا کمتر از مسافت شرعی است در این صورت، کسی که قصد اقامه ده روز در مکه را نموده و سپس به عرفات و مشعر و منا می رود و چهار شب یا بیشتر در آنجا بیتوته می کند نماز او در عرفات و مشعر و منا و پس از مراجعت به مکه قصر است یا تمام؟

-- آیه الله بهجت: باید نماز را شکسته بخواند با رعایت تخییر در محلس از مکه.

-- آیه الله تبریزی: چنانچه از آخر خانه های مسکونی فعلی مکه تا عرفات کمتر از چهار فرسخ و رفتن به عرفات و مشعر و منا و رجوع به مکه کمتر از هشت فرسخ باشد در صورتی که شخص بعد از اقامت ده روز - با قصد اقامت از قبل - به عرفات برود و یا این که قصد اقامت ده روز در مکه نموده و بعد از خواندن یک نماز چهار رکعتی از اقامت در مکه منصرف شده و تصمیم گرفت به عرفات برود نمازهای او در عرفات و مشعر و منا، و در رفتن و برگشتن تمام است و در غیر ایندو صورت مسافر است و باید نمازهای خود را در غیر مکه قدیم، قصر بخواند و در خود مکه قدیم مخیر است بین قصر و تمام. والله العالم.

-- آیه الله خامنه ای: اگر پس از استقرار حکم اقامت عشره در مکه مکرمه به عرفات و مشعر و منا می رود، با فرض این که رفت و برگشت از عرفات و مشعر و منا هشت فرسخ شرعینست نمازش در عرفات و منا تمام است.

-- آیه الله زنجانی: کسی که قصد اقامه ده روز در مکه نموده یعنی تصمیم دارد ده روز در خود مکه بماند نماز او در مکه و عرفات و مشعر و منا تمام است، ولی مسافری که تصمیم دارد در اثنای ده روز برای انجام اعمال خود به عرفات و مشعر و منا برود تمام نمازهای او قصر است.

-- آیه الله سبحانی: هرگاه قصد کند در مکه ده روز بماند و اقامت او محقق شود به این معنی که تصمیم ندارد در این ده روز بیرون برود آنگاه پس از ده روز به منی و عرفات برود در تمام مراحل نماز او تمام است و اگر قصد اقامه او محقق نشد، در تمام مراحل نماز او شکسته است. والله العالم

-- آیه الله سیستانی: اگر مسافت مکه تا عرفات و از آنجا تا مشعر و از آنجا تا منا و تا مکه (۴۴) کیلومتر باشد نمازش را در این اماکن قصر می خواند و الا لازم است نمازش را تمام بخواند، بله اگر کمتر از (۴۴) کیلومتر باشد اگر برگشتن او به مکه عبوری باشد نه این که برگشتن به محل اقامت است، پس حکم او در مشعر و منا قصر است ولی در مکه مخیر است بین قصر و اتمام.

-- آیه الله صافی: در فرض سؤال نماز شخص مذکور در عرفات و مشعر و منا تمام است همچنین پس از مراجعت

به مکه، در مکه هم تمام است. والله العالم.

--آیه الله فاضل: اگر اقامه ده روزه با قطع نظر از چند شب مذکور باشد در مواضع ذکر شده نماز تمام است و اگر مجموعاً باشد نماز در آن مواضع شکسته، لیکن در مکه و اگر چه بعد از مراجعت باشد مخیر بین قصر و اتمام است.

--آیه الله مکارم: نماز او تمام است.

--آیه الله نوری: در صورتی که در مکه قصد اقامت ده روز کرده باشد نمازش در عرفات و مشعر و منا تمام است و الا قصر است و در مراجعت در مکه بجهت این که در این شهر مخیر است بین قصر و اتمام، اگر قصد اقامت نکرد مخیر است و اگر قصد اقامت کرد که باید تمام بخواند.

نماز در هواپیما

س ۱۴۳۳ در برخی موارد، زائران بیت الله الحرام یا سایر مسافران، در وقت نماز داخل هواپیما هستند، با توجه به این که نماز در هواپیما معمولاً مانع استقرار وطمأنینه نیست، در صورتی که سایر شرایط، مثل قیام و قبله و رکوع و سجود مراعات شود، آیا در صورت علم یا احتمال این که پیش از اتمام وقت نماز به مقصد می رسند و می توانند نماز را پس از پیاده شدن از هواپیما بخوانند، نماز در هواپیما کفایت می کند یا باید تأخیر بیندازند و در صورتی که نماز را در آن حال خواندند و پیش از اتمام وقت نماز پیاده شدند، اعاده نماز لازم است یا نه؟

--آیه الله تبریزی: چنانچه احتمال بدهند که تا آخر وقت هواپیما به زمین ننشینند می تواند در هواپیما نماز بخوانند و اگر پیش از اتمام وقت هواپیما به زمین نشست نمازشان را اعاده کنند.

--آیه الله سبحانی: اگر در هواپیما شرائط را رعایت کرد مثل اینکه به جهت قبله و رعایت قیام و قعود و رکوع و سجود نماز را خواند حتی اگر وقت باقی باشد نیازی به اعاده ندارد.

--آیه الله سیستانی: در فرض مذکور نماز در هواپیما کافی است.

--آیه الله صافی: در صورت علم باید تأخیر نماید و در صورت احتمال، احوط خواندن و چنانچه قبل از گذشتن وقت به مقصد رسید اعاده است.

--آیه الله فاضل: به طور کلی مکان نماز گزار باید بی حرکت باشد و باید بتوانند تا پایان نماز شرایط نماز را رعایت کنند لذا در فرض سؤال، در سعه وقت تأخیر بیندازند و اگر به واسطه تنگی وقت ناچار باشند نماز بخوانند باید به قدری که ممکن است رعایت شرایط را بنمایند و در این صورت اعاده لازم نیست.

--آیه الله مکارم: چنین نمازی صحیح است و اعاده ندارد.